

Setkání organizace PREPARE 2011 v Srbsku

KJH – Ve dnech 29. 6. - 1. 7. 2011 se v Srbsku ve Zlatiboru konalo jednání mezinárodní organizace PREPARE (www.preparenetwork.org). Za Českou republiku byli v rámci Národní sítě místních akčních skupin vysláni na jednání 4 zástupci a mezi nimi i Lada Nevečeřalová z Místní akční skupiny Království – Jestřebí hory. Cesta do Zlatiboru trvala vlakem rovných 24 hodin.

Třídenní program měl za úkol představit Srbsko, které čeká na vstup do EU, a přispět ke zvýšení zapojení místních obyvatel a organizací do rozvoje venkova.

První den proběhly prezentace Srbského ministerstva pro zemědělství a dalších institucí zabývajících se rozvojem venkova v Srbsku. Odpolední program byl zaměřen na představení možností hospodářského rozvoje země (zejména pro venkovský cestovní ruch) – Místní horská úzkokolejka (Šarganska osmica) a nově vybudovaná „tradiční vesnička“ pro ubytování Drvengrad.

V rámci druhého dne byly představeny projekty rozvoje venkova. Účastníci byli rozděleni do tří skupin. Lada Nevečeřalová se účastnila skupiny číslo 2, která se zabývala rozvojem venkovských iniciativ v srbském regionu Jihozápad. Součástí programu byla návštěva Etno vesnice „Terzica avlija“.

Vesnička byla vybudována s cílem zachovat místní tradice; jedná se o rodinný podnik. Nachází se zde obchůdek s regionálními produkty, restaurace s místními pokrmy, muzeum s ukázkou starožitných předmětů a s vybavením tradičních domů, původní škola a ubytování v apartmánech v typických srbských domcích s vybavením přesně podle starých zvyklostí. Budovy jsou 100 let staré a ročně se na tomto místě zastaví 6-7 tisíc návštěvníků.

Dále se účastníci seznámili s jeskyní Potpecka ve vesnici Zlakuse, zde se jednalo o příklad využití přírodního bohatství pro cestovní ruch. Potpecka je přírodním úkazem s největším vstupem na celém Balkáně. Ve vesnici byl také k vidění příklad dobré spolupráce v rámci cestovního ruchu mezi místními aktéry Terzica avlija (místní turistické organizace v Uzici) a výrobcem keramiky firmou Nikitovic. Tato firma vyrábí věhlasnou kvalitní keramiku, která je vhodná k přípravě pokrmů přímo na otevřeném ohni. Zde byl uveden příklad spolupráce v rámci sdružení výrobců keramiky. Turistická atrakce – keramika vyráběná tradičním ručním zpracováním je značena ochrannou známkou.

Na závěr dne navštívili zvláštní přírodní rezervaci UVAC. Oblast o rozloze 8 000 ha je chráněna od roku 1971. V roce 1992 se v rezervaci vyskytovalo pouze 9 párů supů bělohavých a dnes v roce 2011 jich je již 570 kusů. Oblast disponuje vyhlášenou turistickou atrakcí – projížďkou na lodi až 350 m hlubokým kaňonem řeky Uvac se sledováním supů.

Třetí den programu proběhla prezentace US Aid – finančního nástroje pro rozvoj venkova v Srbsku a poté probíhalo setkání vždy v rámci sedmi utvořených tematických pracovních skupin. Lada Nevečeřalová se účastnila čtvrté pracovní skupiny, která se zabývala zapojením mládeže do rozvoje venkova: „Zapojení mladých do rozhodování o rozvoji venkova je důležité na úrovni místní, regionální, národní i mezinárodní a to především proto, aby zůstal zachován život na venkově, docházelo tak k rozvoji venkova a minimalizoval se odliv mladých do měst. Je třeba vyslyšet hlas mladých – jejich požadavky a přání a zapojit je do strategického plánování obcí a regionů. Zkvalitňováním služeb a infrastruktury je třeba motivovat mladé, aby zůstali žít na venkově.“

Srbsko je potenciální kandidát vstupu do Evropské unie. Má před sebou dlouhou cestu podobnou té, kterou měla před sebou Česká republika na začátku svých jednání. Ta zde má, zejména díky mnoha společným prvkům z minulosti, velmi dobré jméno; Srbsko chce navázat kontakty a např. zástupci Makedonie, která je přímo kandidátskou zemí pro vstup do EU, měli prioritní zájem právě o spolupráci s ČR.

ČR je zde již považována za zkušenou „EU zemi“, ze které je možné vyvážet know-how pro rozvoj venkova v zemích bývalé Jugoslávie. Je zde potenciál pro navazování spolupráce s rozvojovými

organizacemi – ale vzhledem k absenci financování je v těchto zemích zakládání MAS teprve na začátku. Je i možné, že vzhledem k odlišné mentalitě zdejších lidí nabere rozvoj venkova zcela jiný směr, než o který mají teď zájem.

Zástupci NS MAS ČR měli na tomto setkání možnost poznat mnoho jiných kolegů ze států EU i mimo, získat kontakty a předat si zkušenosti s metodou a hnutím LEADER a činnosti MAS .

Lada Nevečeřalová

Království – Jestřebí hory, o. p. s.

Ve spolupráci s Jaromírem Poláškem, účastníkem setkání (Občanské sdružení "CHANCE IN NATURE - LOCAL ACTION GROUP")